

Rapportage januari t/m maart 2020

Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord

15 mei 2020

Inhoud

1	Inleiding.....	4
2	Bestuurlijke en directiezaken.....	5
2.1	De coronacrisis.....	5
2.2	Innovatieprogramma's Sterk Techniek Onderwijs.....	5
2.3	Ambitietafel 'Goed op weg naar leren voor de praktijk'.....	6
2.4	Bestuurlijke visitatie.....	6
2.5	Bestuurlijke netwerken VO-raad.....	7
2.6	Inspectieonderzoeken Murmellius Gymnasium en osg Willem Blaeu.....	7
2.7	SOVON professionaliseringsmiddag 2019-2020.....	7
2.8	Bezetting sleutelposities.....	7
3	Onderwijs.....	9
3.1	Aanmeldingen schooljaar 2020-2021.....	9
3.2	Herstelonderzoek Inspectie op Murmellius Gymnasium.....	9
3.3	Kwaliteitsonderzoek osg Willem Blaeu.....	10
3.4	Onderwijskundige ontwikkelingen en initiatieven.....	10
3.5	Curriculumontwikkeling.....	11
3.6	Examinering.....	11
4	Personeel.....	12
4.1	Ontwikkeling personeelsbestand.....	12
4.2	Funciemix.....	13
4.3	Ziekteverzuim.....	13
4.4	Professionalisering.....	14
4.5	Vacatures en lerarentekort.....	14
5	Huisvesting, ICT en facilitair.....	15
5.1	Huisvesting.....	15
5.2	Facilitaire zaken.....	15
5.3	ICT.....	15
6	Financiën.....	16
6.1	Stand van zaken eerste kwartaal 2020.....	16
6.2	Baten.....	18
6.3	Lasten.....	18
6.4	Wijzigingen en ontwikkelingen ten opzichte van de begroting 2020.....	19
6.5	Risicoparagraaf.....	19
6.6	Risicoparagraaf in geld	21
6.7	Prognose resultaat 2020	23
7	Strategisch beleidsplan 2019-2022.....	25

7.1	Ambities.....	25
7.2	Realisatie	25
7.3	Implementatieaanpak	26

1 Inleiding

Voor u ligt de kwartaalrapportage van de Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord (verder: SOVON) over de periode januari t/m maart 2020.

In dit eerste kwartaal van 2020 werden we geconfronteerd met de wereldwijde uitbraak van het coronavirus. Ook voor het onderwijs waren en zijn de gevolgen aanzienlijk. Op die gevolgen gaan we in hoofdstuk 2 in. Hier spreken wij de hoop uit dat de internationale gemeenschap het coronavirus spoedig verder onder controle krijgt. Wij wensen al diegenen die direct door het virus zijn of worden geraakt, veel sterkte toe.

Doel van de kwartaalrapportage is tweeledig:

- Het bieden van inzicht in en het afleggen van verantwoording aan onze 'stakeholders' over de prestaties en financiële conditie van SOVON.
- Het, gelet op de prestaties en financiële conditie van de organisatie, indien nodig aanscherpen of bijstellen van onze inhoudelijke en financiële koers in de loop van het begrotingsjaar.

De opbouw van deze kwartaalrapportage is verder als volgt:

- In hoofdstuk 2 gaan wij, zoals eerder vermeld, in op de gevolgen van de coronacrisis voor onze organisatie. Verder staan we stil bij belangrijke ontwikkelingen in het afgelopen kwartaal op het vlak van bestuur en management.
- Hoofdstuk 3 bevat een schets van de stand van zaken ten aanzien van het onderwijs binnen SOVON.
- In hoofdstuk 4 gaan we in op kengetallen en ontwikkelingen met betrekking tot het personeelsbestand.
- Hoofdstuk 5 bevat een toelichting op relevante ontwikkelingen op het gebied van huisvesting, facilitaire zaken en ICT.
- De stand van zaken op financieel terrein wordt behandeld in hoofdstuk 6.
- In hoofdstuk 7 ten slotte, staan we stil bij de voortgang wat betreft de realisatie van ons strategisch beleidsplan 2019-2023.

2 Bestuurlijke en directiezaken

2.1 De coronacrisis

In het vroege voorjaar van 2020 kreeg ook Nederland te maken met het coronavirus. Gelet op de omvang van de uitbraak in ons land, heeft het kabinet vanaf begin maart maatregelen genomen om verspreiding van het virus in te dammen.

Op 15 maart is in dat kader een 'intelligente lockdown' afgekondigd met als onderdeel het sluiten van de scholen tot en met 6 april, een maatregel die vervolgens is verlengd tot en met 28 april en daarmee de facto tot en met de meivakantie (5 mei). Hierop zijn onze scholen direct aan de slag gegaan met het ontwerpen en implementeren van een onderwijsprogramma op afstand, waarbij de leerlingen zoveel als mogelijk, in ieder geval tot de meivakantie, digitaal onderwijs wordt aangeboden. Leerlingen met ouders in vitale beroepen, alsook leerlingen die kwetsbaar zijn vanwege bijvoorbeeld een onveilige thuissituatie, krijgen wel onderwijs op school. In het onderwijs op afstand wordt bijzondere aandacht gegeven aan de examenleerlingen.

Op 24 maart heeft het kabinet aanvullende maatregelen afgekondigd, onder meer een verbod op bijeenkomsten met drie of meer personen. Naar aanleiding hiervan is onduidelijkheid ontstaan over de vraag wat deze maatregel betekent voor de schoolexamens en het centraal schriftelijk eindexamen. Immers, zeker het centraal schriftelijk vindt doorgaans in grotere groepen, op school, plaats. Op woensdag 25 maart heeft de minister voor voortgezet onderwijs daarom besloten het centraal schriftelijk eindexamen dit jaar niet te laten doorgaan. De schoolexamens gaan wel door en moeten voor begin juni zijn afgerond en zo veel als mogelijk digitaal worden georganiseerd. Onze scholen zijn hierop direct gestart met het uitwerken van een bijgesteld programma voor de schoolexamens, waarvoor nu meer tijd beschikbaar is. Deze zullen tot de meivakantie digitaal plaatsvinden. De schoolexamens die alleen op school kunnen worden afgenomen, worden zoveel mogelijk naar achteren geschoven en vinden plaats na de meivakantie waarbij de richtlijnen van het RIVM in acht worden genomen.

Ten aanzien van de uitwerking van het onderwijs op afstand en de schoolexamens zijn en worden door het ministerie van OCW en de VO-raad met grote regelmaat nieuwe uitgangspunten, richtlijnen en handreikingen gepubliceerd. Deze zijn nodig en behulpzaam, maar vragen ook grote alertheid, scherpte en wendbaarheid van, alsook frequent en intensief overleg tussen bestuur, schoolleiders en staf van SOVON. Hiertoe, én om de operationele uitwerking en implementatie van onderwijs en examinering op afstand kwalitatief hoogwaardig te laten verlopen, is de overlegstructuur sinds half maart sterk geïntensiveerd. Er is een crisisteam samengesteld, bestaande uit de bestuurder, twee schoolleiders, het hoofd Bedrijfsvoering en de bestuurssecretaris, dat enkele malen per week (gepland en naar behoefte) overleg voert over actuele issues. Naast het maandelijkse reguliere overleg, vergadert het CvS twee maal per week over de voortgang. Dit alles uiteraard op afstand.

De uitwerking en implementatie van onderwijs en examinering op afstand vraagt behalve een doordachte aansturing, vooral een hoogwaardige en betrokken uitvoering door onze docenten en ondersteuners. Hen komt een nadrukkelijk compliment toe voor de energie en professionaliteit waarmee zij deze ingewikkelde opdracht ter hand hebben genomen!

2.2 Innovatieprogramma's Sterk Techniek Onderwijs

Samen met de andere besturen in de regio's Kop van Noord-Holland respectievelijk Noord-Kennemerland heeft SOVON ingezet op het aanvragen van subsidiemiddelen uit de regeling 'Sterk Techniekonderwijs' van het ministerie van OCW ten behoeve van versterking van het techniekonderwijs in beide regio's. Hiermee is een bedrag gemoeid van € 3,8 miljoen voor de regio Kop van Noord-Holland, waarvan een kleine € 600.000 voor rsg Wiringherlant, en € 5,5 miljoen voor de regio Noord-Kennemerland, waarvan circa € 1,4 miljoen voor onze in deze regio participerende scholen: het Van der Meij College (waar het zwaartepunt ligt in dit traject), osg Willem Blaeu, het Stedelijk Dalton College Alkmaar, de Berger Scholengemeenschap en de praktijkscholen van SOVON (De Viaan te Alkmaar en Focus te Heerhugowaard).

Beide subsidieaanvragen zijn medio 2019 door het ministerie van OCW gehonoreerd. De toegekende middelen worden onder andere besteed aan inhoudelijke doorontwikkeling van het techniekonderwijs, aan de personele inzet van docenten en andere medewerkers van de betrokken scholen op deze en andere projecten én aan de vernieuwing van het op de scholen beschikbare materieel. Op laatstgenoemd vlak zal bijvoorbeeld worden ingezet op de verwerving van een kostbare 'robotarm' en op de inrichting van 'Techniekleinen'.

Voor de uitvoering van beide innovatieprogramma's zijn projectorganisaties ingericht. Wat betreft de projectorganisatie van 'Techniepact Noord-Kennemerland' is SOVON betrokken in de projectleiding. Najaar 2019 zijn, zowel voor de regio Kop van Noord-Holland als voor de regio Noord-Kennemerland, operationele afspraken gemaakt over de uitvoering van de eerder overeengekomen activiteitenplannen (waaronder de bemensing van werkgroepen, de financiële planning & control etc.). In het eerste kwartaal van 2020 is een start gemaakt met effectuering van deze afspraken. Door de coronacrisis en de noodzakelijke focus van de scholen op ontwerp en implementatie van onderwijs en examinering op afstand, is het traject enigszins vertraagd. De hoop en verwachting is dat beide projecten na afronding van de examens weer op volle kracht kunnen worden doorgestart.

2.3 Ambitietafel 'Goed op weg naar leren voor de praktijk'

Sinds schooljaar 2018-2019 participeert SOVON actief in de 'ambitietafels' die de gemeente Alkmaar organiseert en waarin met lokale en regionale partners in en om het onderwijs, de krachten worden gebundeld op complexe thema's. Met dit initiatief probeert de gemeente mede vorm te geven aan een strategische onderwijsagenda voor stad en regio en daaruit voortvloeiende concrete samenwerking tussen betrokken partijen.

Het afgelopen schooljaar heeft SOVON een bijdrage geleverd aan een ambitietafel over '0-25', oftewel (het bevorderen en versoepelen van) de 'doorlopende leerlijn' van kinderen door de diverse leeftijdsfasen en daarbinnen actieve zorg- en onderwijsinstellingen. Tevens hebben wij de trekkersrol vervuld van een ambitietafel over '10-14', d.w.z. onderwijs (en zorg) voor kinderen in de 't tienerleeftijd' 10 tot 14 jaar.

Ook in het schooljaar 2019-2020 neemt SOVON actief deel aan ambitietafel-initiatieven van de gemeente Alkmaar. De eerste daarvan was de bijeenkomst op 11 februari 2020 met als titel 'Goed op weg naar leren voor de praktijk', georganiseerd door onze praktijkschool De Viaan en vmbo-school PCC Oosterhout van collega-bestuur PCC. Er is al jaren een groot tekort aan vakmensen in de bouw, in de techniek en in de zorg. Dat tekort zal naar verwachting de komende tijd niet kleiner worden. Dat is des te zorgelijker, nu ook in Alkmaar en omgeving de aanwas van nieuwe leerlingen in het beroepsonderwijs al langere tijd afneemt en ook in de komende periode verder zal dalen. Behalve de 'krimp' die zich voordoet in de bevolkingcijfers (afname van het aantal schoolgaande kinderen), speelt hierbij ook de niet altijd even positieve en soms ook onjuiste informatie en beeldvorming rond het vmbo, het mbo en het praktijkonderwijs - de schooltypen die opleiden voor beroepen en werkzaamheden in genoemde en andere sectoren en waar leerlingen 'leren voor de praktijk' - een belangrijke rol. Terwijl er op deze scholen kwalitatief uitstekend onderwijs wordt gegeven, de leerlingen (mede daardoor) goede perspectieven op werk en vervolgonderwijs hebben en de betrokken scholen intensief samenwerken om het arbeidsmarktperspectief en de doorstroom (van bijvoorbeeld vmbo naar mbo) van leerlingen te bevorderen en verbeteren. Tijdens de ambitietafel 'Goed op weg naar leren voor de praktijk' hebben De Viaan en PCC Oosterhout voor het voetlicht gebracht hoe zij dit doen. Doel van de bijeenkomst was om onder meer leerkrachten, ouders en leerlingen van groep 7 en 8 van het basisonderwijs zodanig te informeren over en interesseren voor het 'leren voor de praktijk', dat zij een weloverwogen schoolkeuze kunnen maken voor het voortgezet onderwijs. De bijeenkomst kende een grote opkomst en is door de deelnemers positief gewaardeerd.

2.4 Bestuurlijke visitatie

Op 6 juni 2019 heeft de Algemene Ledenvergadering van de VO-raad ingestemd met de herziene code Goed Onderwijsbestuur. Onderdeel van de code is dat elk bestuur minimaal ééns per vier jaar deelneemt aan een bestuurlijke visitatie. In een visitatie nemen besturen een 'kijk in de keuken' van andere besturen. Daarbij dient, volgens de afspraak in de herziene code Goed Bestuur, nadrukkelijk ook het accent te liggen op de wijze waarop het CvB invulling geeft aan zijn rol. Najaar 2019 heeft SOVON een tweetal varianten voor de bestuurlijke visitatie verkend, te weten een collegiale visitatie met een vergelijkbaar bestuur respectievelijk deelname aan een aanbod van de VO-academie waarbij de visitatie vorm krijgt met een grote groep besturen waarmee tevens een intensief professionaliseringsprogramma wordt doorlopen. Na een verkennend gesprek met het

College van Bestuur van de Gooise Scholen Federatie is, gelet op de overeenkomsten met deze instelling (in termen van kengetallen en uitdagingen) besloten samen een collegiale visitatie op te zetten. Deze zal najaar 2020 plaatsvinden. De voorbereidingen zijn in het eerste kwartaal van 2020 ter hand genomen.

2.5 Bestuurlijke netwerken VO-raad

Ter (verdere) ondersteuning van besturen bij adequate implementatie van de herziene code Goed Onderwijsbestuur, heeft de VO-raad het initiatief genomen voor een aantal bestuurlijke leernetwerken rond diverse governance-gerelateerde thema's. SOVON participeert in het netwerk 'Leren door verantwoording'. Daarin staat de vraag centraal hoe de interne en externe, verticale en horizontale verantwoording richting de verschillende stakeholders van de instelling verder kan worden geprofessionaliseerd en hoe we de verantwoording aan en dialoog met stakeholders maximaal kunnen benutten bij de doorontwikkeling, implementatie en waar nodig bijstelling van het beleid van de instelling. Het leernetwerk bestaat uit vertegenwoordigers van een vijftal besturen. Onder begeleiding van een externe deskundige is en wordt vanaf oktober 2019 en tot en met juni 2020 gewerkt aan casuïstiek. De inzichten die we opdoen in het netwerk en de eventuele verbeteracties die hieruit voortvloeien, bespreken we t.z.t. met de GMR, de RvT en het CvS.

2.6 Inspectieonderzoeken Murmellius Gymnasium en osg Willem Blaeu

Zoals in vorige kwartaalrapportages vermeld heeft de Inspectie naar aanleiding van haar vierjaarlijks bezoek aan SOVON in 2019 over de hele linie positief geoordeeld over ons onderwijs, maar heeft zij ons ook enkele herstelopdrachten gegeven. De belangrijkste daarvan betrof het didactisch handelen op het Murmellius Gymnasium, waarvoor de school in het onderzoek in 2019 een onvoldoende oordeel kreeg. Het herstelonderzoek heeft begin maart 2020 plaatsgevonden en geresulteerd in een voldoende inspectieoordeel. In het volgende hoofdstuk gaan wij hier nader op in. Ook staan wij dan stil bij het op osg Willem Blaeu aanstaande kwaliteitsonderzoek dat later dit jaar zal plaatsvinden.

2.7 SOVON professionaliseringsmiddag 2019-2020

'Wegens succes geprolonged'. Na de zeer positieve ontvangst van de eerste editie, begin 2019, is ook dit schooljaar een SOVON-brede professionaliseringsmiddag georganiseerd voor alle medewerkers en wel op 27 januari 2020. Dit keer niet op drie schoollocaties, maar op één externe locatie, zodat de gezamenlijkheid en ontmoeting met collega's van andere scholen maximaal wordt bevorderd. Over deze externe locatie waren wij aanvankelijk in vergevorderd gesprek met het AFAS-stadion, mede omdat wij als grote werkgever in Alkmaar en omstreken onze solidariteit wilden betuigen met AZ na de onfortuinlijke gebeurtenissen in augustus 2019, toen een deel van het dak van het stadion instortte tijdens een heftige storm. Omdat men ons (gelet op de organisatorische en logistieke voorbereidingen van het evenement) onvoldoende tijdig de noodzakelijke veiligheidsgaranties kon afgeven, hebben wij echter helaas moeten besluiten uit te wijken naar een alternatieve locatie (hotel Zuiderduin in Egmond aan Zee). Behalve een andere opzet wat betreft het aantal locaties, is in plaats van de succesformule van de eerste editie - workshops verzorgd door collega's - dit jaar gekozen voor (in hoofdzaak) bijdragen van externe deskundigen, zodat iedereen maximaal kon deelnemen aan het programma. De externe bijdragen hadden onder meer betrekking op de ontwikkelingen rond 'Curriculum.nu', de rol van ICT in het onderwijs en de vraag hoe om te gaan met 'straatcultuur'. Ook waren er interne bijdragen, rond de opzet van kwaliteitsaudits waarmee we als SOVON in de loop van 2020 aan de slag gaan, en over 'opleiden in de school'. Ook de professionaliseringsmiddag 2019-2020 is zeer positief ontvangen. De voorbereidingen voor de editie 2020-2021 zijn intussen opgepakt. Wanneer deze zal plaatsvinden, hebben wij als gevolg van de coronacrisis nog niet kunnen vaststellen.

2.8 Bezetting sleutelposities

Op 1 januari 2020 is Renée Kloos gestart als nieuwe rector van de Berger Scholengemeenschap (verder: BSG). Vanwege het kort daarna aangekondigde vertrek van de plaatsvervangend rector, stonden de eerste maanden van 2020 wat de BSG betreft in belangrijke mate in het teken van werving van een nieuwe collega op die positie. Per 1 april start Cordula Rooijendijk, tot dat moment afdelingsleider havo, in haar nieuwe rol als plaatsvervangend rector.

Eveneens op 1 januari is de voormalig rector van de BSG, Elly Kamminga, gestart als bovenschools medewerker onderwijs en kwaliteit. Haar opdracht omvat het opzetten en implementeren van een SOVON-brede aanpak

collegiale visitatie en kwaliteitsaudits, het coachen van schoolleiders en het (in samenwerking met het hoofd personeelszaken van SOVON) uitwerken van professionaliseringsbeleid voor docenten.

3 Onderwijs

3.1 Aanmeldingen schooljaar 2020-2021

Begin maart 2020 hebben nieuwe leerlingen zich bij onze scholen aangemeld voor het schooljaar 2020-2021. De voorlopige cijfers zijn als volgt (aanmeldingen exclusief instroom praktijkscholen):

School	2020-2021	2019-2020
Huygens College Heerhugowaard	400	277
Murmellius Gymnasium	160	140
osg Willem Blaeu	155	190
Berger Scholengemeenschap	115	152
rsg Wiringherlant	190	206
Stedelijk Dalton College Alkmaar	230	235
Totaal	1250	1200

De aanzienlijk gestegen aanmeldingen op het Huygens College Heerhugowaard hebben in belangrijke mate te maken met het dit schooljaar in gebruik genomen nieuwe schoolgebouw. Wij zijn ervan overtuigd dat het in alle opzichten hoogwaardige gebouw, in combinatie met de betrokken en professionele docenten en schoolleiding, een prima basis vormen voor een succesvol en plezierig verblijf van de nieuwe leerlingen op het Huygens College. Daarbij is het zeker vermeldenswaard dat ook de medewerkers en schoolleiding op de locatie Umbriëllaan gezorgd hebben voor een positief beeld over het Huygens College. Ook voor deze vestiging was het aantal aanmeldingen hoger dan vorig jaar.

De aanwas van nieuwe leerlingen op het Murmellius Gymnasium heeft deels te maken met de grote belangstelling voor ons 'Intermezzo'-aanbod waarvan we in eerdere kwartaalrapportages melding hebben gemaakt, bedoeld voor basisschoolleerlingen die uitgeleerd zijn op de basisschool maar nog niet toe zijn aan de stap naar het voortgezet onderwijs. Maar ook voor de eerste klas van ons gymnasium is de belangstelling toegenomen; een ontwikkeling waarop we, gelet op de toegenomen drukte in het lokale vwo-aanbod, trots zijn.

De daling van het aantal aanmeldingen die we op een aantal van onze scholen zien, maakt het noodzakelijk om binnen SOVON en in dialoog met andere besturen, goed te kijken naar ons onderwijsaanbod en in te zetten op samenwerking in plaats van concurrentie, een belangrijk speerpunt in ons strategisch beleidsplan. Hierop hebben we ook in het eerste kwartaal van 2020 ingezet, onder meer via het overleg met andere besturen in Alkmaar over het aanbod vmbo. Onderdeel van de gezamenlijke inspanningen om het onderwijsaanbod op peil te houden is een professionele marketing en communicatie daaromtrent richting (potentiële) leerlingen, hun ouders en andere partijen. Ook daarbij zetten wij in op samenwerking tussen de SOVON-scholen en met andere besturen.

3.2 Herstelonderzoek Inspectie op Murmellius Gymnasium

Hoewel SOVON als geheel van de Inspectie, in haar vierjaarlijks onderzoek in 2019, een voldoende beoordeling heeft gekregen is het Murmellius Gymnasium toen als onvoldoende beoordeeld gelet op de kwaliteit van het didactisch handelen van de docenten. Dit oordeel kwam niet als een verrassing: het thema vormde al langer een belangrijk onderwerp van aandacht voor de in 2018 gestarte rector. Onder diens leiding is een verbeterplan uitgewerkt en in uitvoering genomen, met daarin nadrukkelijke aandacht voor de professionalisering en coaching van docenten op het gebied van het didactisch repertoire. Inmiddels heeft, op 10 maart 2020, de herbeoordeling door de Inspectie van het Murmellius Gymnasium plaatsgevonden en heeft de Inspectie het didactisch handelen op de school weer als voldoende beoordeeld, evenals alle andere onderzochte onderdelen uit het beoordelingskader van de Inspectie.

3.3 Kwaliteitsonderzoek osg Willem Blaeu

Parallel aan het vierjaarlijks inspectiebezoek op bestuursniveau, ontvingen wij voorjaar 2019 een attendering van de Inspectie met betrekking tot de afdelingen havo en vwo van osg Willem Blaeu. Reden hiervoor was dat wat betreft de havo van osg Willem Blaeu de onderbouwsnelheid, het bovenbouwsucces en de examenresultaten en wat betreft het vwo de onderbouwsnelheid en het bovenbouwsucces in schooljaar 2017-2018 onder de norm lagen.

Naar aanleiding van de attendering heeft de bestuurder van SOVON met de schoolleiding van osg Willem Blaeu overleg gevoerd over mogelijke acties op de korte termijn en haar tevens gevraagd een plan van aanpak uit te werken voor meer structurele maatregelen om de in de attendering bedoelde knelpunten adequaat het hoofd te bieden. Belangrijke actie die direct na de attendering is ingezet, betrof het splitsen van de eindexamenklassen voor de kernvakken. Deze actie heeft geresulteerd in zodanig verbeterde CE-cijfers havo, dat osg Willem Blaeu op deze indicator weer conform de inspectienormen presteert en één van de oorzaken van de attendering is weggenomen.

Na de zomervakantie 2019 heeft de schoolleiding van osg Willem Blaeu het van haar gevraagde plan van aanpak afgerond en de daarin vermelde acties ter hand genomen. Tezelfdertijd is de eigen SOVON-prognose van de opbrengsten van onze scholen voor het schooljaar 2018-2019 beschikbaar gekomen. Wat osg Willem Blaeu betreft, leverde deze prognose enerzijds een gunstig beeld op. Het door ons voor schooljaar 2018-2019 verwachte bovenbouwsucces vwo (op osg Willem Blaeu) zal naar verwachting weer conform inspectienormen zijn, zodat de attendering vwo wat betreft die indicator (naast de attendering havo wat betreft de examenresultaten) waarschijnlijk eveneens komt te vervallen. Anderzijds liet de prognose van de opbrengsten van osg Willem Blaeu over schooljaar 2018-2019 zien dat de onderbouwsnelheid havo en vwo, alsook het bovenbouwsucces havo opnieuw onder de inspectienormen uitkomen. Dit betekent dat ook het driejaarsgemiddelde op deze indicatoren onder de norm komt, met als gevolg dat de afdeling havo van osg Willem Blaeu voorjaar 2020 niet slechts met een waarschuwing van de Inspectie maar direct met een onvoldoende beoordeling en derhalve een kwaliteitsonderzoek geconfronteerd zal worden. De prognose wees voorts uit dat niet kon worden uitgesloten dat osg Willem Blaeu ook wat betreft de afdeling vmbo, zou worden geconfronteerd met een onvoldoende beoordeling. Inmiddels is uit de door de Inspectie in maart 2020 gepubliceerde opbrengstenkaarten gebleken dat het vmbo inderdaad een onvoldoende beoordeling krijgt. Het vwo daarentegen is met een voldoende beoordeeld gelet op het feit dat het bovenbouwsucces boven de norm uitkomt.

Direct nadat voornoemd beeld helder werd, heeft de bestuurder van SOVON overleg geïnitieerd met de Inspectie om de situatie op osg Willem Blaeu te bespreken. Daarbij is vastgesteld dat, gelet op onze prognose, een kwaliteitsonderzoek in het voorjaar van 2020 inderdaad onafwendbaar zou zijn. Eind november 2019 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen bestuurder SOVON, schoolleiding osg Willem Blaeu en de Inspectie, over het plan van aanpak en het aanstaande kwaliteitsonderzoek. Op basis hiervan is de voorbereiding op het kwaliteitsonderzoek eind 2019, begin 2020 opgepakt. In dit voorbereidingstraject, waarop stevig is ingezet in het eerste kwartaal van 2020, wordt een projectmatige aanpak gevolgd en heeft de in het vorige hoofdstuk genoemde en op 1 januari 2020 gestarte bovenschools medewerker onderwijs en kwaliteit (de voormalig rector van de BSG), een begeleidende rol, onder meer via het doen van lesobservaties bij alle docenten van de school.

Het kwaliteitsonderzoek van de Inspectie bij osg Willem Blaeu zal in de loop van dit jaar plaatsvinden. De datum is nog niet bekend. De voorbereiding is erop gericht om rond april/mei als school en bestuur gereed te zijn om de Inspectie te ontvangen. Met de coronacrisis en de daarin door het kabinet genomen maatregelen is echter een nieuwe situatie ontstaan. Zolang de scholen gesloten blijven, zal ook de Inspectie geen onderzoek uitvoeren. Het wachten is dus tot er in die situatie verandering komt. Tot die tijd is het zaak de met de voorbereidingen op het kwaliteitsonderzoek gesorteerde effecten vast te houden en waar mogelijk te versterken.

3.4 Onderwijskundige ontwikkelingen en initiatieven

Wat betreft onderwijskundige vernieuwing binnen onze scholen, zijn de onderwijskundige trajecten die we in vorige kwartaalrapportages hebben geschetst - waaronder 'Intermezzo' op het Murrnellius Gymnasium, 'Dalton 2.0' op het Stedelijk Dalton College Alkmaar en 'De nieuwe BSG' op de Berger Scholengemeenschap - weer met kracht voortgezet.

Daarnaast heeft in het eerste kwartaal 2020 een inventarisatie plaatsgevonden van de stand van zaken en ambities binnen de scholen op het gebied van de inzet van ICT in het onderwijs, één van de speerpunten uit ons strategisch beleidsplan. Belangrijk inzicht uit deze inventarisatie is dat alle scholen druk doende zijn met benutting van ICT bij het leveren van maatwerk aan leerlingen, daarbij te maken hebben met een overvolle en vaak ondoorzichtige markt van ICT-aanbieders en derhalve behoefte hebben aan een meer SOVON-brede coördinatie op dit thema. Aan een aanpak ter zake wordt momenteel gewerkt.

3.5 Curriculumontwikkeling

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van de VO-raad op 6 juni 2019 is het onderwijsvernieuwingstraject 'Curriculum.nu' aan de orde geweest en is de voortgang ter zake met instemming ontvangen. Kern van het traject is dat de huidige curriculumopbouw op basis van vakken wordt vervangen door een inrichting op basis van overkoepelende thema's, te weten duurzaamheid, globalisering, technologie en gezondheid. Binnen deze thema's wordt vervolgens gewerkt met leerdoelen. Bij de realisatie hiervan krijgen de traditionele (huidige) vakken, waar passend, een plek. Vanaf najaar 2019 is de eventuele implementatie van Curriculum.nu op politiek niveau en ook binnen de schoolorganisaties met de direct betrokkenen besproken. Ervan uitgaande dat de kern van het traject uiteindelijk (zij het op zijn vroegst nadat ook het betreffende wetsvoorstel weer kan worden behandeld wanneer de coronacrisis voorbij is) doorgang zal vinden, brengt het ook voor SOVON een ingrijpende onderwijskundige opdracht met zich mee. We schenken dit schooljaar dan ook nadrukkelijk aandacht aan Curriculum.nu. Het vormde onder meer één van de centrale thema's tijdens de SOVON-brede professionaliseringsmiddag in januari. Tijdens deze middag heeft één van de landelijke kartrekkers van het traject een inleiding verzorgd voor al onze docenten en betrokken ondersteunende medewerkers.

3.6 Examinering

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van de VO-raad op 6 juni 2019 is, naast het thema curriculumontwikkeling, stilgestaan bij het onderwerp examinering. Dit mede tegen de achtergrond van de kwestie VMBO Maastricht en het naar aanleiding daarvan door de VO-raad geïnitieerde onderzoek rond examinering en de PTA's in de sector. Dit onderzoek heeft onder meer geresulteerd in de aanbeveling aan alle besturen om op elke school te werken met een examencommissie, alsmede in een aantal checklists ter verdere professionalisering van de rol van de examensecretaris en van de examenprocessen. Ook hiermee zijn wij dit schooljaar actief aan de slag gegaan, om te beginnen via een SOVON-brede bijeenkomst met alle examensecretarissen (en afdelingsleiders met examinering in portefeuille) van onze scholen op 14 november 2019. Tijdens deze bijeenkomst is een inleiding verzorgd door de landelijk projectleider examinering van de VO-raad. Intussen heeft begin maart een vervolgbijeenkomst plaatsgevonden onder begeleiding van de bovenschools medewerker onderwijs en kwaliteit. Uitkomst is dat er een bovenschools kader rond de samenstelling en facilitering van examencommissies wordt uitgewerkt. Doel is de examencommissies per school in mei 2020 operationeel te hebben conform de landelijke richtlijnen. Verder worden er professionaliseringsbijeenkomsten georganiseerd voor examensecretarissen en overige leden van de examencommissies. Tot slot wordt een bovenschoolse expertgroep examinering samengesteld die zich met voornoemde professionaliseringsbijeenkomsten alsook andere vormen van kennisdeling en instrumentontwikkeling zal bezighouden. In volgende kwartaalrapportages doen wij verslag van de voortgang en resultaten op deze initiatieven.

4 Personeel

4.1 Ontwikkeling personeelsbestand

De ontwikkeling van het aantal personeelsleden ten opzichte van 1 januari 2020 ziet er als volgt uit:

Kostenplaats	1-1-2020	1-4-2020	Vershil
osg Willem Blaeu	133	135	2
praktijkschool Focus	49	49	0
Berger Scholengemeenschap	109	108	-1
rsg Wiringherlant	112	116	4
praktijkschool De Viaan	44	45	1
Stedelijk Dalton College Alkmaar	149	148	-1
Huygens College Heerhugowaard	128	131	3
Murmellius Gymnasium	92	96	4
Van der Meij College	56	57	1
BMO + bovenschools	31	32	1
Totaal	903	917	14

Het aantal personeelsleden ten opzichte van 1 januari 2020 is met 14 gestegen.

De gerealiseerde bezetting in fte (exclusief ziekte-, zwangerschapsvervangning en risicofonds) laat het volgende beeld zien:

Kostenplaats	December 2019	Maart 2020	Vershil
osg Willem Blaeu	89,1568	88,6820	-0,4748
praktijkschool Focus	31,1110	31,1307	0,0197
Berger Scholengemeenschap	75,2959	75,9787	0,6828
rsg Wiringherlant	89,7916	89,1916	-0,6
praktijkschool De Viaan	30,9986	30,5581	-0,4405
Stedelijk Dalton College Alkmaar	109,0230	107,1956	-1,8274
Huygens College Heerhugowaard	96,7447	96,4543	-0,2904
Murmellius Gymnasium	60,9630	62,5260	1,563
Van der Meij College	44,8878	44,5464	-0,3414
BMO + bovenschools	24,4752	24,1021	-0,3731
Totaal	652,4476	650,3655	-2,0821

In fte's is een lichte daling te zien van de gerealiseerde bezetting ten opzichte van december 2019 van 2,0821 fte. Dit wordt verklaard door het feit dat het moeilijk is om gedurende het schooljaar vacatures (volledig) te vervullen.

4.2 Functiemix

De functiemix heeft zich als volgt ontwikkeld in de afgelopen periode:

1 januari 2020

Schaal	Dienstverbanden	WTF	%WTF
LB	293	215,0150	47,93
LC	171	144,5259	32,22
LD	108	89,0323	19,85
Totaal	572	448,5732	100,00

1 april 2020

Schaal	Dienstverbanden	WTF	%WTF
LB	297	215,2573	47,73
LC	172	145,3056	32,22
LD	110	90,3841	20,04
Totaal	579	450,9470	100,00

Op SOVON-niveau is het percentage LC-functies ten opzichte van 1 januari 2020 gelijk gebleven. Het percentage LD-functies is met 0,19% gestegen. Zowel de werktijdfactor (WTF) LC (0,7797 fte) als LD (1,3518 fte) is tussen 1 januari en 1 april 2020 licht gestegen. Doordat ook de totale WTF is gestegen, is dit in de percentages functiemix minder zichtbaar.

4.3 Ziekteverzuim

In onderstaande tabel is het verzuimpercentage over het eerste kwartaal van 2020 opgenomen.

Verzuimpercentage SOVON 2020

2020-01	2020-02	2020-03	Gemiddeld
5,46	5,83	7,77	6,37

Door fluctuaties gedurende het jaar in het ziekteverzuim kunnen wij de cijfers van 2020 het beste vergelijken met dezelfde periode in 2019. Onderstaand de cijfers van 2019.

Verzuimpercentage SOVON 2019

2019-01	2019-02	2019-03	Gemiddeld
6,63	7,75	7,82	7,39

Ten opzichte van 2019 is het ziekteverzuim in de eerste kwartaal van 2020 met 1,02% gedaald. Deze daling wordt veroorzaakt door een lager verzuim in zowel januari, februari als maart ten opzichte van 2019.

Tijdens de managementbesprekingen in januari 2020 heeft de bestuurder met de rectoren c.q. directeuren het verzuim per school besproken. Op de scholen met een verzuim hoger dan het landelijke gemiddelde zijn afspraken gemaakt over een plan van aanpak om het verzuim terug te dringen.

4.4 Professionalisering

Op 27 januari 2020 heeft voor de tweede keer de SOVON-brede professionaliseringsmiddag plaatsgevonden voor het voltallige personeel. Zie voor meer informatie hierover paragraaf 2.7.

Ook op andere terreinen hebben we in de rapportageperiode verdere stappen gezet wat betreft de versterking van de gezamenlijke kennisdeling binnen SOVON. De examencoördinatoren van de scholen zijn bijeenkomsten gestart rond de implementatie van de nieuwe landelijke richtlijnen op het gebied van examinering, waaronder de verplichte vorming van een examencommissie per school met ingang van komend schooljaar. Daarnaast heeft een eerste bijeenkomst plaatsgevonden tussen de interne vertrouwenspersonen van de SOVON-scholen en de nieuwe, bovenschoolse externe vertrouwenspersonen. Deze stond in het teken van kennismaking en inventarisatie van belangrijke gemeenschappelijke vraagstukken, en krijgt een vervolg na de zomervakantie.

4.5 Vacatures en lerarentekort

In het eerste kwartaal zijn er 26 nieuwe vacatures voor het schooljaar 2019-2020 gemeld. Van de 26 vacatures betrof het in 15 gevallen vacatures in verband met vervanging van arbeidsongeschiktheid en zwangerschapsverlof. Zoals in eerdere kwartaalrapportages al is aangegeven, wordt het moeilijker om tijdelijke vacatures in te vullen en zijn wij steeds vaker genoodzaakt om gebruik te maken van uitzendbureaus. Opvallend is ook dat medewerkers, meer dan in het verleden het geval was, gedurende het schooljaar ontslag nemen.

5 Huisvesting, ICT en facilitair

5.1 Huisvesting

Bij een aantal scholen zijn voorbereidingen getroffen voor verbouwingen in de volgende rapportageperiode. Het betreft verbouwingen van de personeelskamer (Van der Meij College), renoveren toiletten (Murmellius Gymnasium) vervangen vloerbedekking (Stedelijk Dalton College Alkmaar) en een nieuwe portiersloge (rsg Wieringerland).

Gelet op het aanstaande vertrek wegens pensioen is een opvolger aangenomen als huisvestingsmedewerker.

Met de gemeente Bergen zijn meerdere gesprekken gevoerd over de toekomst van de huisvesting van de Berger Scholengemeenschap. Uitkomst is (vooralsnog) dat de school op haar huidige locatie blijft en er middelen komen voor 'vernieuwbouw'. SOVON ziet af van enkele lokalen op een andere locatie voor leerlingen die niet meer op de Rondelaan zouden passen.

Wegens het grote aantal eerstejaars aanmeldingen op het Huygens College Heerhugowaard is in overleg met de gemeente Heerhugowaard gesproken over het weer (tijdelijk) in gebruik nemen van de locatie Windmolen.

5.2 Facilitaire zaken

Jaarlijks selecteert SOVON via een aanbesteding een nieuwe leverancier voor de elektra en het gas. Dit jaar hebben we dit voor 2021 al in een vroeg stadium gedaan omdat de energieprijzen nu uitzonderlijk laag zijn. We hebben gekozen voor groene stroom tegen een beduidend betere prijs dan in 2020, die ook al laag was.

5.3 ICT

Op gebied van ICT ging aanvankelijk alle aandacht uit naar de implementatie van het Windows 10 besturings-systeem en de uitrol van de nieuwe Multifunctionals. Ten gevolge van de corona-uitbraak is dat uitgesteld en is vervolgens alles gezet op het mogelijk maken van onderwijs op afstand.

Zeer snel waren er Teams opgezet maar de vele aanvullende wensen en het ondersteunen van onervaren gebruikers heeft veel tijd gevraagd. De scholen hebben daarnaast een groot aantal chromebooks uitgeleend aan leerlingen die niet over een dergelijk device beschikten.

6 Financiën

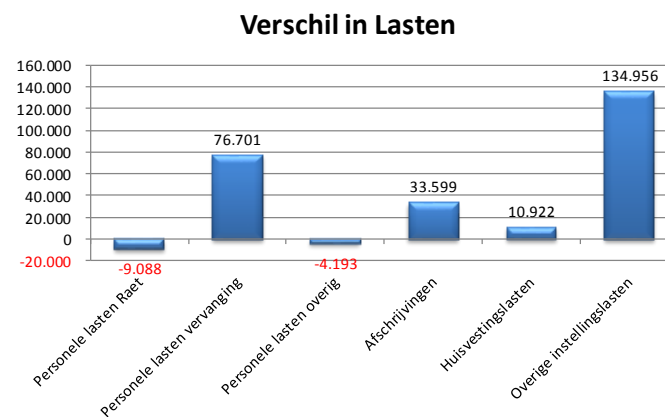
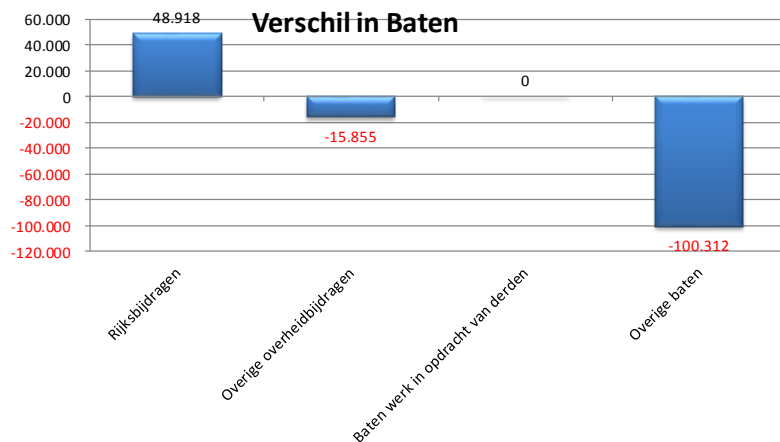
6.1 Stand van zaken eerste kwartaal 2020

Hierbij volgt de financiële rapportage van januari tot en met maart 2020.

De eerste cijferkolom geeft de realisatie aan over het eerste kwartaal van 2020. Dat wil zeggen de werkelijk geboekte opbrengsten en kosten over de opgegeven periode. Ook zijn in deze kolom de verwachte periodieke kosten verwerkt als dit tot een substantieel verschil leidt. In de tweede kolom is het budget opgenomen tot en met het eerste kwartaal 2020. De derde cijferkolom geeft het verschil aan tussen realisatie en budget. Tot slot is in de vierde kolom de realisatie over het eerste kwartaal van 2019 weergegeven.

SOVON totaal jaar 2020 maand 1 t/m 3

	Realisatie	Budget	Vershil	Realisatie vorig jaar
Baten				
Rijksbijdragen	15.331.662	15.282.744	48.918	15.327.358
Overige overheidbijdragen	3.646	19.501	-15.855	18.618
Baten werk in opdracht van derden	0	0	0	0
Overige baten	370.232	470.544	-100.312	625.179
Overige baten vervanging	0	-0	0	0
Totaal Baten	15.705.539	15.772.789	-67.250	15.971.154
Lasten				
Personele lasten Raet	12.142.531	12.133.443	-9.088	11.410.262
Personele lasten vervanging	398.549	475.250	76.701	607.617
Personele lasten overig	614.204	610.011	-4.193	431.954
Afschrijvingen	600.533	634.132	33.599	552.488
Huisvestingslasten	778.228	789.150	10.922	870.613
Overige instellingslasten	1.568.586	1.703.542	134.956	1.627.132
Totaal Lasten	16.102.631	16.345.527	242.897	15.500.065
Financiële baten en lasten				
Financiële baten	41.816	41.806	10	10
Financiële lasten	41.806	41.806	0	0
Totaal Financiële baten en lasten	10	0	10	10
Exploitatiesaldo	-397.081	-572.738	175.657	471.099

6.2 Baten

(Rijks)bijdragen OCW

Aan rijksbijdragen is per saldo bijna € 49.000 meer ontvangen dan begroot. Dit wordt onder meer door de volgende ontwikkelingen veroorzaakt:

- De rijksvergoeding personeel is voor geheel 2020 € 142.000 hoger dan geraamd. Voor het eerste kwartaal van 2020 is dit € 35.000.
- De subsidie voor kansengelijkheid in het onderwijs en doorstroomprogramma vmbo-havo is € 81.000 hoger dan geraamd.
- Bij de niet geoormerkte subsidies is de subsidie voor STO nog niet ontvangen, maar doordat de prestatiebox nu per kalenderjaar wordt geboekt is deze subsidie iets hoger. Per saldo gaat het om een bedrag van € 40.000 nadeliger dan begroot.
- De verrekening uitkeringskosten is € 9.000 lager dan geraamd.
- De rijksvergoeding 'materieel' is € 5.000 lager dan geprognosticeerd.
- De subsidie nieuwkomers is over het eerste kwartaal van 2020 € 13.000 lager dan begroot.

Overige baten

De overige baten zijn € 100.000 lager dan begroot. Dit heeft onder andere de volgende redenen:

- Aan overige ontvangsten (onder meer Europese subsidies en TVIA) is € 48.000 meer ontvangen dan begroot.
- De deelnemersbijdragen, ouderbijdragen en bijdrage voor schoolactiviteiten zijn € 134.000 lager dan geraamd.
- De vergoeding voor het detacheren van personeel is € 6.000 lager dan begroot.
- De post verhuur van onze gebouwen is € 7.000 lager dan geraamd.

6.3 Lasten

Totaal

De totale lasten voor de periode januari tot en met maart 2020 zijn bijna € 243.000 lager dan begroot.

Personele lasten Raet

De personele lasten Raet zijn over de eerste drie maanden € 9.000 hoger dan geraamd. De loonkosten zijn dus vrijwel gelijk aan de kosten die in de begroting waren opgenomen.

Personele lasten vervanging

De personele lasten vervanging zijn € 77.000 lager dan begroot. De oorzaak is gelegen in het feit dat er minder ziektevervangers zijn aangetrokken.

Personele lasten overig

De personele lasten overig zijn € 4.000 hoger dan begroot. Dit heeft de volgende oorzaken:

- Er zijn meer Ziektewet- en WIA-uitkeringen ontvangen dan begroot. Over de eerste drie maanden van 2020 is dit een voordelig verschil van € 23.000.
- Aan personeel van derden en uitbestede werkzaamheden is € 9.000 minder uitgegeven dan begroot.
- De doorberekende salariskosten (IKB) is € 25.000 voordeliger dan begroot.
- De uitjes/feestjes personeel zijn € 16.000 hoger dan geraamd.
- De nascholingskosten zijn € 40.000 hoger dan begroot.

Afschrijvingskosten

De afschrijvingskosten lopen met € 34.000 achter op de begroting, omdat er enerzijds nog investeringen moeten plaatsvinden en anderzijds de afschrijvingskosten pas geboekt worden na afloop van het gehele project.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn na het derde kwartaal € 11.000 lager dan begroot.

Overige instellingslasten

De overige instellingslasten zijn in de eerste drie maanden van 2020 € 135.000 lager dan begroot. Dit heeft de volgende oorzaken:

- Aan PR en leerlingwerving is € 59.000 meer uitgegeven dan begroot.

- Op overige uitgaven, onder meer wat betreft de uitvoering van het strategisch beleidsplan, zijn minder uitgaven geboekt dan daadwerkelijk hebben plaatsgevonden. Dit is een positief verschil van € 41.000.
- Aan overige onderwijsuitgaven is € 55.000 minder uitgegeven dan geraamd.
- Aan leermiddelen en aanverwante zaken is € 37.000 minder uitgegeven dan begroot.
- Er zijn nog geen accountantskosten gemaakt voor 2020. Dit is een positief verschil van € 13.000.
- Aan kopieermachines en papier is € 14.000 minder uitgegeven dan geraamd.
- Aan drukwerk is € 9.000 minder besteed dan begroot.
- De kosten voor excursies, werkweken en schoolactiviteiten zijn € 19.000 lager dan geraamd.

6.4 Wijzigingen en ontwikkelingen ten opzichte van de begroting 2020

De volgende ontwikkelingen hebben in het eerste kwartaal plaatsgevonden ten opzichte van de begroting 2020:

Baten

- De prestatiebox is voor heel 2020 € 41.500 hoger dan geraamd. Wij gingen bij de begroting uit van € 323,50 per leerling. In november 2019 werd bekend dat de prestatiebox verhoogd werd naar € 330,50 per leerling. Dit hogere bedrag is meegenomen in het concept formatieplan 2020-2021.
- De vergoeding voor nieuwkomers is verhoogd van € 2.834,77 naar € 2.910,19 voor categorie 1 en van € 1.025 naar € 1.052,27 per kwartaal voor categorie 2 leerlingen. In totaal gaat het op basis van de nieuwkomersaantallen uit de begroting om ongeveer € 11.000. Dit hogere bedrag is meegenomen in het concept formatieplan 2020-2021.
- Er is op 9 april een onderhandelingsakkoord over een nieuwe cao afgesloten. De salarissen gaan per 1 maart 2020 met 2,75% omhoog. Daarnaast wordt de eindejaarsuitkering met 0,6% verhoogd naar 8% en volgt er in juni 2020 een eenmalige uitkering van naar rato van de betrekkingsovervang.
- Vooralsnog gaat SOVON ervan uit dat de verhoging van de salarissen gecompenseerd wordt met een verhoging van de GPL of het beschikbare budget uit de reserve personeel.
- In 2019 heeft SOVON een gedeelte van de verhoging van de GPL toegevoegd aan een nieuwe reserve personeel. Dit deel kan bestemd zijn voor de nieuw afgesloten cao. Op dit moment is nog niet bekend in hoeverre deze reservering toereikend is en of dit deel van de reserve aangesproken moet worden.
- Voor de betaalde transitievergoeding zou nog een tegemoetkoming kunnen komen van het UWV. Deze vergoeding moet nog aangevraagd worden en het zal enige tijd duren voordat wij een beschikking hebben ontvangen. Het gaat om een bedrag van € 65.000.
-

Lasten

- Er is op 9 april een onderhandelingsakkoord over een nieuwe cao afgesloten. De salarissen gaan per 1 maart 2020 met 2,75% omhoog. Daarnaast wordt de eindejaarsuitkering met 0,6% verhoogd naar 8% en volgt er in juni 2020 een eenmalige uitkering naar rato van de betrekkingsovervang.

6.5 Risicoparagraaf

Ons beleid is erop gericht de beschikbare middelen maximaal in te zetten voor een kwalitatief goede uitvoering en steeds verdere verbetering van het onderwijs op de SOVON-scholen. Voorbeeld hiervan is ons besluit, eind 2018, om (als een van de weinige besturen) de cao-maatregelen in het kader van de reductie van de les-sentaak en vergroting van de ontwikkeltijd van docenten, financieel te compenseren voor voorlopig drie schooljaren. Voor het overige is ons beleid om adequaat en tijdig te anticiperen op financiële risico's en deze waar nodig te minimaliseren.

Het beleid van de stichting is erop gericht om zo min mogelijk risico's te lopen. De stichting loopt de volgende risico's:

Rijksbekostiging

- Het verloop van de toekomstige leerlingaantallen is zeer moeilijk in te schatten. Zowel in Alkmaar-Zuidwest, Bergen en Heiloo als in de gemeente Hollands Kroon is vanaf 2017 tot 2029 sprake van forse krimp van het aantal 12-jarigen. Dit zal uiteraard de aanmeldingen voor een aantal SOVON-scholen negatief beïnvloeden, naar verwachting op bestuursniveau 10-15%. Dit maakt het zeer lastig om deugdelijke meerjarenbegrotingen af te geven, omdat het onduidelijk is wat de inkomsten zijn. Hierdoor

kan onvoldoende op de inzet van de formatie worden ingespeeld bij het teruglopen van de leerling-aantallen, met als gevolg grote financiële lasten ten opzichte van de ontvangen bekostiging. Het gevolg van deze terugloop kan ook een heviger concurrentieslag met collega-scholen en schoolbesturen zijn. Daarnaast kan ook in stabiele kernen (Alkmaar-Noord, Langedijk, Heerhugowaard) de concurrentie met het bijzonder onderwijs leiden tot lagere of juist hogere aanmeldingen voor SOVON-scholen.

- Bij leerlingendaling en bij onvoldoende natuurlijk verloop zal er boventaligheid ontstaan doordat door cao-regelingen vast aangestelde medewerkers niet op korte termijn ontslagen kunnen worden.
- Vanaf 1 januari 2022 treedt waarschijnlijk de modernisering van de Wet op het voortgezet onderwijs in werking. Een onderdeel hiervan betreft de vereenvoudiging van de bekostiging. Het nieuwe bekostigingsmodel voor het voortgezet onderwijs is makkelijker en duidelijker voor scholen en besturen. Scholen krijgen een gelijke bekostiging voor gelijke leerlingen en kunnen daardoor beter plannen hoeveel bekostiging zij ontvangen. De huidige bekostiging voor middelbare scholen is ingewikkelder. Zo krijgt de ene school voor een havo-leerling een andere bijdrage dan een andere school. Ook als de kosten voor beide leerlingen hetzelfde zijn. Op macroniveau moet deze herverdeling van de bekostiging budgettair neutraal verlopen. Voor individuele schoolbesturen is er evenwel sprake van herverdeeffecten. SOVON gaat er in de bekostiging volgens de eerste modellen op vooruit doordat SOVON een brede scholengemeenschap met een geïsoleerde ligging heeft.
- De verwachting is dat de premie Werkhervattingskas ook in 2020 aanzienlijk zal stijgen.

Personeel

- De stichting loopt risico als de flexibele personele schil en het natuurlijk verloop de daling van rijksinkomsten niet kan opvangen.
- De personele lasten vormen de grootste kostenpost van SOVON. De ontwikkeling van de personele lasten is een risico-element op de lange termijn. De personele lasten stijgen waardoor de werkgeverlasten toenemen, terwijl de rijksoverheid deze stijging niet volledig compenseert.
- Daarnaast is er het risico van het niet kunnen aantrekken van goed gekwalificeerd (bevoegd en bekwam) personeel.

Huisvesting

- Op enkele scholen is op dit moment sprake van substantiële leegstand. Wanneer het aantal 12-jarigen verder zal teruglopen, kan er in de toekomst bij meer scholen leegstand ontstaan. Daarbij is het moeilijk in te schatten wat de leegstand aan kosten met zich meebrengt.

Rijksbeleid

De beleidswijzigingen van de overheid de afgelopen vier jaar hebben geleid tot niet-voorspelde forse fluctuaties in de inkomsten van de besturen voor voortgezet onderwijs, meestal naar boven, maar soms ook naar beneden. Een voorbeeld hiervan is het in november 2019 afgesloten covenant waarmee extra geld voor werkdrukvermindering beschikbaar kwam. Deze gelden werden in december 2019 uitgekeerd aan de besturen, maar zijn bestemd voor de jaren 2020 en 2021. Gelet op de deels onvoorspelbare besluitvorming van de rijksoverheid is het maken van een betrouwbare meerjarenbegroting lastig.

Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

Sinds eind mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (verder: AVG) van kracht. Vanaf begin 2018 is SOVON bezig geweest met de voorbereidingen op deze nieuwe Europese privacywetgeving.

Het niet naleven van de nieuwe Europese privacywet kan een organisatie op forse boetes komen te staan van in potentie vele miljoenen euro's. Daarom heeft SOVON al vanaf begin 2018 stevig werk gemaakt van uitwerking en implementatie van een passend AVG-instrumentarium. Onderdeel van het instrumentarium is een procedure voor het signaleren en oplossen van een 'datalek'.

Gevolgen coronavirus

Als gevolg van de uitbraak van het coronavirus hebben wij het onderwijs en de examinering op onze scholen anders moeten vormgeven naar aanleiding van de door het kabinet genomen maatregel om de scholen te sluiten voor in elk geval de periode half maart tot 2 juni 2020, een maatregel waarvan niet uit te sluiten valt dat deze daarna verlengd wordt. Hoewel wij leerlingen met ouders in vitale beroepen alsmede kwetsbare leerlingen (vanwege bijvoorbeeld situaties van huiselijk geweld) op school moeten blijven opvangen, vinden de examinering en het onderwijs aan examen- en overige leerlingen, zoveel als mogelijk op afstand plaats. Deze fundamenteel andere aanpak brengt mogelijk operationele risico's met zich mee, waarbij met name de borging

van de kwaliteit het belangrijkste aandachtspunt vormt. Deze risico's worden gemitigeerd door frequent en intensief overleg tweemaal per week in de periode tot eind april 2020) binnen het CvS, waaraan wat betreft de mogelijke issues op het vlak van bedrijfsvoering/ICT, personeel en financiën tevens de betrokken stafhoofden BMO deelnemen.

6.6 Risicoparagraaf in geld

In deze kwartaalrapportage geven wij ook een inschatting van de risico's in euro's en de mogelijke invloed die dit heeft op de reservepositie. Zie het schema op de volgende pagina. Daarbij is het van belang om te melden dat de genoemde mitigerende maatregelen bedoeld zijn om met name de impact van de genoemde risico's sterk te verlagen.

Het eerste kwartaal geeft geen aanleiding de in de begroting opgenomen risicoparagraaf te wijzigen. Dit geldt ook voor de gevolgen van de uitbraak van de coronacrisis die wij vooral als operationeel risico duiden en vooralsnog niet als financieel risico.

Onderdeel	Risico omschrijving	Consequentie van het optreden van het risico	Inschatting bedrag	Bedrag	Kans	Impact	Mitigerende maatregel
<i>Rijksbekostiging</i>	Forse krimp (10 tot 15%) aantal 12-jarigen vanaf 2019 t/m 2029	Onduidelijkheid inkomsten	Baten per leerling uit rijksbekostiging gemiddeld € 8.500	700 II a € 8.500 = € 5.950.000	Hoog	Hoog	Nauwkeurig monitoren en desgewenst de formatie aanpassen
		Onvoldoende inspelen op inzet formatie					
		Heviger concurrentieslag					
	Verplichtingen aan personeel	Boventalligheid	Bij leerlingdaling, moet er ook afscheid genomen worden van medewerkers	20 maal € 70.000 = € 1.400.000	Hoog	Hoog	Nauwkeurig monitoren en desgewenst de formatie aanpassen
	Onvoldoende natuurlijk verloop	Boventalligheid	Flexibele schil is ongeveer 10%, wel mismatch tussen vraag en aanbod	20 maal € 70.000 = € 1.400.000	Middel	Hoog	Nauwkeurig monitoren en desgewenst de formatie aanpassen
	Premie Werkhervattingskas	Premie Werkhervattingskas stijgt door hoog ziekteverzuim	2,1%	€ 230.000 per jaar	Hoog	Hoog	Ziekteverzuim monitoren en inzetten van steviger verzuimbeleid
<i>Personeel</i>	Te lage flexibele schil	Personele verplichtingen die hoger zijn dan de rijksinkomsten	Flexibele schil is ongeveer 10%		Laag	Hoog	Doorrekenen financiële consequenties
	Overheid compenseert hoge werkgeverslasten niet volledig	Pensioenpremie marksector stijgt minder hard dan ABP-premie.	ABP premie in 2020 stijgt licht, maar in 2021 zal deze naar verwachting fors stijgen.	€ 430.000 per jaar	Hoog	Hoog	Opnemen in nieuwe meerjarenbegroting
	Niet kunnen aantrekken van goed gekwalificeerd personeel	Meer inhuur derden					Actief wervingsbeleid nieuw personeel
<i>Huisvesting</i>	Substantiële leegstand door krimp	Huisvestingslasten worden niet vergoed door rijksinkomsten		Onbekend	Hoog	Middel	Ruimten in gebouwen meer beschikbaar stellen voor verhuur aan derden
<i>Rijksbeleid</i>	Onvoorspelbare besluitvorming overheid	Onduidelijkheid inkomsten	Dit kan zowel een positief als een negatief risico worden.	Onbekend	Hoog	Hoog	Nauwkeurig volgen overheidsbeleid
<i>Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)</i>	Datalekken	Claims en reputatieschade	Onbekend	Onbekend	Middel	Hoog	Continue actualisatie en krachtige implementatie van AVG-beleid en –instrumentarium.

6.7 Prognose resultaat 2020

Het is op dit moment (eerste kwartaal 2020) te vroeg om een prognose af te geven voor het jaar 2020. Met name de personele kosten Raet zullen aan verandering onderhevig zijn, omdat de formatie per schooljaar wordt vastgesteld. Op dit moment zijn wij druk bezig om het formatiebudget schooljaar 2020-2021 in kaart te brengen.

7 Strategisch beleidsplan 2019-2022

7.1 Ambities

Samen Vooruit! luidt het motto van het strategisch beleidsplan van SOVON voor de periode 2019-2022. Overkoepelende inzet van het koersplan is om de samenwerking binnen SOVON en met externe partners te intensiveren. Inhoudelijke speerpunten daarbij zijn:

1. Onderwijsvernieuwing (met aandacht voor o.a. maatwerk, inzet van ICT en doorlopende leerlijnen).
2. Gezamenlijke en gerichte aanpak van de 'krimp' in de regio.
3. SOVON-brede professionalisering van medewerkers op alle niveaus.
4. Verdere versteviging van de bedrijfsvoering (en in dat kader: terugdringing van het ziekteverzuim).

7.2 Realisatie

Over de rapportageperiode zijn diverse zaken (verder) opgepakt in aansluiting op de bovengenoemde strategische speerpunten.

Ad 1. Onderwijsontwikkeling en -vernieuwing

Als het gaat om de inspanningen op het vlak van onderwijsontwikkeling en -vernieuwing, zie paragraaf 3.4 tot en met 3.6.

Ad 2. Aanpak krimp

Wat betreft de aanpak van de verwachte krimp in de regio zijn in het bijzonder de toegekende subsidies in het kader van het programma 'Sterk Techniekonderwijs' vermeldenswaard. Met behulp van deze middelen werkt SOVON samen met besturen en scholen in Noord-Kennemerland respectievelijk de Kop van Noord-Holland aan versterking van het aanbod, de kwaliteit en de aantrekkingskracht van vmbo-techniekonderwijs en daarmee aan vergroting van de belangstelling, instroom en arbeidsmarktperspectieven van leerlingen. In de rapportageperiode is vanuit de (voor de projecten in Noord-Kennemerland respectievelijk Kop van Noord-Holland ingerichte) projectorganisaties geïnventariseerd op welke wijze de door de betrokken besturen uitgewerkte projectplannen in de komende tijd precies zullen worden uitgevoerd, met het accent op de resterende maanden van lopend schooljaar. Dit implementatietraject is door de coronacrisis noodgedwongen gedeeltelijk 'on hold gezet', zeker voor wat betreft activiteiten waarbij live samenwerking binnen en tussen betrokken besturen en scholen, alsook live samenwerking met externe partijen onontkoombaar is.

Verder hebben vervolggesprekken plaatsgevonden met de bestuurder van het Atlas College om het aanbod in de regio Wieringerwerf (onze school rsg Wiringherlant) en Medemblik (de locatie "De Dijk" van het Atlas College) voor de lange termijn tegen het licht te houden met als doel om een volwaardig vo aanbod in deze regio te garanderen. Ter ondersteuning van deze gesprekken heeft het ministerie van OCW een externe procesbegeleider van bureau PentaRho ingeschakeld. De rapportage van deze procesbegeleider wordt voor de zomervakantie verwacht.

Ad 3. Professionalisering

Onderdeel van dit strategisch speerpunt is, dat we het aantal als opleidingsschool geaccrediteerde SOVON-scholen willen vergroten. Belangrijk resultaat in dit kader was, dat eind juni 2019 het Stedelijk Dalton College Alkmaar is toetreden tot de Academische Opleidingsschool Noord-Holland-West (AONHW). Begin 2020 hebben we ook een tweede geaccrediteerde opleidingsschool aan het SOVON-palet toegevoegd, te weten osg Willem Blaeu.

Verder heeft in het licht van dit speerpunt, op basis van de zeer positieve evaluatie van de eerste editie eind januari 2019, begin 2020 opnieuw een SOVON-brede professionaliseringsmiddag plaatsgevonden. Zie hiervoor paragraaf 2.7.

Ad 4. Bedrijfsvoering

Belangrijk strategisch speerpunt binnen het thema bedrijfsvoering is de duurzame terugdringing van het ziekteverzuim binnen SOVON, dat al jaren boven het landelijk gemiddelde ligt. Bij het gesprek over en de aanpak van dit vraagstuk heeft tot eind 2019 de nadruk gelegen op de gezamenlijkheid: hoe kijken we als bestuur en schoolleiding aan tegen de kwestie, wat is onze gezamenlijke analyse en welke mogelijkheden en instrumenten zien we om het verzuim duurzaam omlaag te krijgen? Manifestatie van deze aanpak was onder meer de bespreking in november 2019, met de voltallige schoolleiding van SOVON, van nieuw instrumentarium ten behoeve van de aanpak van het ziekteverzuim. Eind 2019 is vastgesteld dat deze gezamenlijke aanpak, gecombineerd met gerichte interventies zoals de wisseling van Arbodienst in de loop van 2019, onvoldoende effectief is. Besloten is om vanaf begin 2020 (daarnaast) een meer school-specifieke, resultaatgerichte benadering te volgen. Daarbij vormt het verzuim en de terugdringing hiervan, vast onderwerp van gesprek in het regulier bilateraal overleg tussen bestuurder en schoolleider met als inzet te komen tot een goede analyse op schoolniveau en afspraken over de aanpak.

7.3 Implementatieaanpak

In de vorige kwartaalrapportage hebben we geschetst dat de aanvankelijk bedachte werkwijze bij de implementatie van het strategisch beleidsplan - uitwerking en uitvoering van activiteiten door en onder regie van SOVON-brede werkgroepen - is losgelaten en is vervangen door een meer 'werkende weg' benadering met de volgende ondersteunende elementen:

1. Identificeren en faciliteren van interessante 'best practices' rond de in 7.1 genoemde ambities/speerpunten, die kunnen dienen als inspirerend voorbeeld voor collega's en als 'vliegwielen' voor nieuwe initiatieven elders binnen SOVON. In dit kader heeft in de rapportageperiode een inventarisatie plaatsgevonden van aansprekende initiatieven op het vlak van ICT binnen de SOVON-scholen. Opbrengst hiervan is onder meer dat een SOVON-brede training voor docenten zal worden aangeboden over het benutten en gebruik van digiborden.
2. Kennisdeling over de ervaringen en resultaten (bij de uitvoering van het strategisch beleidsplan) tijdens de bijeenkomsten (tweemaal per jaar) met de voltallige schoolleiding van SOVON. Voor de betreffende bijeenkomst in maart 2020 was een programma uitgewerkt waarin via interactieve werkvormen met de schoolleiders van gedachten zou worden gewisseld over de eerste ervaringen en resultaten, alsook de mogelijke dilemma's en knelpunten, op elk van de vier strategische ambities. Deze bijeenkomst moest echter vanwege de coronacrisis (en de in dat kader afgekondigde sluiting van de scholen) worden geannuleerd.
3. Idem met de GMR en door haar uit te nodigen collega's, ouders en leerlingen (eens per jaar). Deze bijeenkomst staat in beginsel in de planning voor het tweede kwartaal van 2020. Afhankelijk van de maatregelen van het kabinet in het kader van de coronacrisis, zal deze bijeenkomst doorgang kunnen vinden dan wel moeten worden uitgesteld.
4. Een jaarlijkse review van de voortgang en resultaten ten aanzien van de strategische ambities en speerpunten. Deze review zal in het tweede kwartaal van 2020 plaatsvinden, door middel van interviews met de schoolleiders.
5. Een voortgangsbuletin voor alle medewerkers (eens per jaar). Dit bulletin zal voor de eerste maal verschijnen vlak voor de zomervakantie 2020. Hierin zullen vooral casussen voor het voetlicht worden gebracht waarin collega's aan het woord komen over hun aanpak, successen, lessen, dilemma's etc. op en rond onze strategische speerpunten. Doel hiervan is om collega's te informeren, maar hopelijk ook zodanig om zelf (nadrukkelijker) aan de slag te gaan met speerpunten uit het strategisch beleidsplan.